

P6_TA-PROV(2007)0156

Eduaruanne Horvaatia kohta

Euroopa Parlamendi 25. aprilli 2007. aasta resolutsioon Horvaatiat käsitleva 2006. aasta eduaruande kohta (2006/2288(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 3. oktoobri 2005. aasta otsust alustada ühinemisläbirääkimisi Horvaatiaga;
 - võttes arvesse komisjoni poolt 8. novembril 2006. aastal avaldatud 2006. aasta eduaruannet Horvaatia kohta (SEK(2006)1385);
 - võttes arvesse ELi ja Horvaatia parlamentaarse ühiskomisjoni 3. ja 4. oktoobri 2006. aasta soovitusi;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 14.–15. detsembri 2006. aasta kohtumise eesistujariigi järeldusi;
 - võttes arvesse oma 13. detsembri 2006. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta laienemisstrateegia ja peamiste väljakutsete osas aastatel 2006–2007¹;
 - võttes arvesse ELi ja Horvaatia parlamentaarse ühiskomisjoni 20.–21. märtsi 2007. aasta soovitusi;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A6–0092/2007),
- A. arvestades, et Horvaatia jätkab edusamme poliitiliste, majanduslike ja ühenduse õigustikuga seotud kriteeriumide täitmisel ning teda tuleks õnnitleda seoses mitmes tähtsas valdkonnas tehtud oluliste sammudega oma seadusandluse kohandamisel sõelumisprotsessi valguses;
- B. arvestades, et kui Horvaatia vastab peamistele väljakutsetele ja omandab piisava haldussuutlikkuse, peaksid läbirääkimised jätkuma püsivas tempos ja viima niipea, kui kõik kriteeriumid on täidetud ning läbirääkimised lõpule viidud, Horvaatia õigeaegse ühinemiseni Euroopa Liiduga;
- C. arvestades, et Horvaatia peaks andma oma parima vajalike reformide elluviimiseks, et oleks võimalik läbirääkimised õigeaegselt lõpetada ja et Euroopa Parlament saaks anda oma nõusoleku enne järgmisi ELi parlamendivalimisi, mis toimuvad 2009. aasta juunis;
- D. arvestades, et Horvaatia ühinemiseväljavaadetele on piirkondlik mõõde, kuna need on ilmselgeks märgiks, et vastavalt Euroopa Ülemkogu 2003. aasta Thessaloniki kohtumise

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2006)0568.

järeldustele on kõikide Lääne-Balkani piirkonna riikide tulevik tegelikult Euroopa Liidus, nagu Euroopa Parlament on mitmetes resolutsioonides ka kinnitanud;

- E. arvestades, et Horvaatia toetab selgesõnaliselt oma naabrite Euroopa-püüdlusi;
- F. arvestades, et varasematest laienemistest saadud kogemused osutavad sellele, et iga riiki tuleks hinnata omaette, et ühinemisläbirääkimiste tempot peaks dikteerima Kopenhaageni kriteeriumide edukas täitmine ning nendele kriteeriumidele vastavuse alusel tuleks määrata ka lõplik ühinemiskuupäev;
- G. arvestades, et Nice'i leping ei taga piisavat alust edasisteks laienemisteks ning arvestades, et Euroopa põhiseaduse lepingu põhisisu peaks seetõttu jõustuma 2008. aasta lõpuks, et luua edasiseks laienemiseks vajalikud tingimused ja et liit saaks toimida tõhusamalt, läbipaistvamalt ja demokraatlikumalt, mis on edasise laienemise eelduseks; arvestades samuti, et komisjon ja nõukogu peavad aktiivselt töötama laienemiseks vajalike eeltingimuste loomise kallal, täpsemalt Horvaatia ühinemiseks ELiga;
- H. arvestades, et kohustus tagada Euroopa Liidu suutlikkus edasiseks edukaks laienemiseks lasub liidul ja mitte kandidaatriikidel;
- I. arvestades, et ühine sõelumisprotsess lõpetati edukalt 2006. aasta oktoobris ning seejärel said alata kahepoolsed läbirääkimised Horvaatiaga ühenduse õigustiku konkreetsete aspektide üle;
- J. arvestades, et praeguseks on avatud *acquis*' kuus erinevat peatükki ja kaks, mis käsitlevad teadust ja teadusuuringuid ning haridust ja kultuuri, on ajutiselt suletud;
- K. arvestades, et komisjon on juba kasutanud võrdlusnäitajaid, et jälgida Horvaatia ametivõimude edusamme olulistes ja tundlikes valdkondades nagu konkurentsipoliitika, riigihanked, kapitali vaba liikumine, õigus, vabadus ja turvalisus, sotsiaalpoliitika ja tööhõive;
- L. arvestades, et Horvaatia püüdlused ühinemiskriteeriume täita peavad jätkuma ning neid tuleb täiendada tõhusate rakendusmeetmete ja nõuetekohaste järelevalvemehhanismidega;
- M. arvestades, et riiklike haldusorganite ja kohtusüsteemi, sealhulgas politsei põhjalik reformimine on oluline ja vajalik tingimus ELiga ühinemiseks nõutavate standardite saavutamiseks;
- N. arvestades, et piirkonna lähiajaloo põhjalik ja erapooletu analüüs, erinevate rahvaste tõeline leppimine ning heanaaberlike suhete loomine võib oluliselt kaasa aidata tõelisele Euroopa integratsiooniprotsessile;
- O. arvestades, et sõjakuritegude eest vastutusele võtmine ja pagulaste ning ümberasustatud isikute taasintegreerimine on lepitusprotsessi põhilised elemendid,
- 1. märgib, et Horvaatia on juba saavutanud märgatavat edu teel ELiga ühinemise suunas;

2. kooskõlas komisjoni teatisega laienemisstrateegia ja peamiste väljakutsete kohta aastatel 2006–2007 (KOM(2006)0649) on seisukohal, et Horvaatia vastab endiselt ühinemise poliitilistele kriteeriumidele ning teda võib pidada toimiva turumajandusega riigiks, mis peaks suutma keskmise tähtaja jooksul toime tulla ELi sisese konkurentsiturve ning turujõududega, tingimusel, et ta rakendab jõuliselt oma reformikava, et kõrvaldada olulisemad allesjäänud puudused;
3. õnnitleb Horvaatia ametivõime ühinemisläbirääkimistel seni saavutatud kiire edu puhul, eelkõige oluliste õigusaktide vastuvõtmise puhul sellistes tähtsates valdkondades nagu riigi- ja kohtuhaldus ning korrupsioonivastane poliitika;
4. toetab valitsuse ja opositsiooni püüdeid teha eelseisvatele valimistele vaatamata vajalikke, ehkki mõnikord raskeid otsuseid, eriti konkurentsipoliitika ja riigiabi valdkonnas, ja juhib tähelepanu sellele, et need otsused toovad lõppkokkuvõttes kasu kõigile Horvaatia kodanikele;
5. palub Horvaatia valitsusel suurendada oma võimet rakendada ühenduse õigustikust siseriiklikku õigusesse ülevõetud õigusakte kõigis valdkondades ja eelkõige keskkonna alal;
6. sellega seoses nõuab tungivalt, et Horvaatia ametivõimud võtaksid asjakohaselt arvesse kohalike kogukondade ja avaliku arvamuse muret seoses vaidlusi tekitavate tööstusprojektidega, mis võivad ohustada keskkonda ja rahvatervist, ja kutsub neid üles kehtestama selget ja läbipaistvat korda, kuidas teavitada kõiki sidusrühmi, mitte ainult investoreid, ja nendega konsulteerida;
7. palub Horvaatia valitsusel seoses sellega täielikult austada ja rakendada rahvusvahelisi dokumente, nagu Århusi konventsioon, ning lõpptulemusena ratifitseerida Kyoto protokoll kooskõlas ELi uusimate keskkonnastrateegiatega;
8. tunneb muret Horvaatia üldsuse nõrgeneva toetuse pärast ühinemisele ELiga ja tervitab asjaolu, et valitsus ja opositsioon ühendavad jõud, et selgitada üldsusele ühinemisprotsessiga kaasnevat majanduslikku, poliitilist, sotsiaalset ja kultuurialast kasu; kutsub komisjoni üles seda kasu silmas pidades oma teavitustegevust tõhustama;
9. rõhutab vajadust viia kiiresti ja tõhusalt ellu siiani vastuvõetud reformid, et Horvaatiat veelgi moderniseerida ning seega veelgi tugevdada ja stabiliseerida demokraatlikke institutsioone ja sotsiaalset turumajandust; sellega seoses:
 - a) märgib, et avaliku teenistuse seaduse sätted, mis näevad ette läbipaistvuse ja erapooletuse avalike teenistujate ametisse nimetamisel ja hindamisel, ei jõustu enne, kui pärast järgmisi valimisi; märgib lisaks, et selline otsus võib luua mulje viivitamisest selles tähtsas valdkonnas ja seega tugevdada arvamust, et valitsus ei ole avaliku halduse reformimise püüdlustes otsusekindel, kuigi poliitilisele sekkumisele lõpu tegemine avalikus teenistuses on ametisoleva valitsuse jaoks ülimalt tähtis;
 - b) võtab teadmiseks Horvaatia justiitsministri püüded avaldatud kavatsuse kohaselt ratsionaliseerida riigis tegutsevate kohtute arvu, et muuta need professionaalsemaks ja tõhusamaks; tuletab ministrile meelde, et nimetatud

protsess peab toimuma samaaegselt kohtutöötajate ametissenimetamise ja hindamise asjakohaste menetluste ja kriteeriumide kehtestamisega, mis pakuksid piisavaid tagatise kohtunike professionaalsuse ja sõltumatuse osas; tervitab sellega seoses tööühma loomist, mille ülesandeks on töötada välja uued kohtunike hindamise raamkriteeriumid, ning kohtute seaduse muudatust, millega kehtestatakse kohtunikele kohustus deklareerida oma vara ja luuakse võimalus kohtunike üleviimiseks ülekoormatud kohtutesse; on veendunud, et kohtuasjade mahajäämusega tuleks täiendavalt tegeleda, soodustades alternatiivseid vaidluste lahendamise mehhanisme, et saavutada tulemuslik kohtusüsteem;

- c) tunnustab Horvaatia täielikku koostööd endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga (EJRK); tunneb samas muret selle pärast, et nagu hiljutised kohtuotsused näitavad, võib sõjakuritegude eest tõhusalt vastutusele võtmist takistada kohalikul tasandil valitsev vaenulikkus, mõnede kohtunike jätkuvad eelarvamused mittehordaatidest kodanike suhtes ning tunnustajate ebapiisav kaitse hirmutamise vastu; nõuab tungival, et Horvaatia valitsus jätkaks aktiivselt sõjakuritegude eest vastutusele võtmise julgustamist ja toetamist, olenemata sellest, millisest rahvusest kuriteo toimepanija on; tunneb samuti muret mõnede valitsuse algatuste, eriti ettepaneku üle tasuta kindralite kaitse kulud ning taotluse üle esineda EJRKs menetletavate juhtumite puhul *amicus curiae*'na;
- d) on seisukohal, et kõik Horvaatia institutsioonid ja parteid peaksid vastanduma üldsusele, kes näeb EJRKs vaenulikku asutust, ning tutvustama kriminaalkohtu rolli Horvaatia tsiviilelanike vastu toime pandud kuritegude eest vastutusele võtmisel;
- e) võtab teadmiseks, et on rajatud asjakohane õiguslik raamistik vähemuste kaitsmiseks ning ilmutatud püüdlusi nende integreerimiseks poliitilisse süsteemi; tuleb meelde, kui tähtis on tagada vähemuste piisav esindatus avalikus teenistuses, politseiühendustes ja kohtunike hulgas, samuti võrdne kohtlemine omandiga seotud ja majanduslikes küsimustes; nõuab kõigil riikliku halduse tasanditel konkreetse tegevuskava koostamist vähemuste proportsionaalse esindatuse saavutamiseks vastavalt riigiõiguse sätetele ja nähes ette nõuetekohase järelevalve;
- f) võtab rahuldusega teadmiseks positiivsed sammud põgenike ja ümberasustatud isikute tagasipöördumise korraldamisel; palub valitsusel tagasipöördumist veelgi ergutada, otsides õiglasi, tulemuslikke ja püsivaid viise majutuse ning tööhõivega seotud küsimuste lahendamiseks, mis on võimalike tagasipöördujate peamiseks probleemiks; palub Horvaatia ametiasutustel tagada veevarustus ja elektrienergia teenus kõigile asjaomastele küladele;
- g) väljendab heameelt valitsuse uue viieaastase kava üle endiste üürnike eluruumide küsimuse lahendamiseks väljaspool riigi erihuvi piire; seoses sellega rõhutab uue tegevuskava kiirendatud täitmise vajadust, et tulla toime asjaomase elanikkonna pakiliste vajadustega;
- h) kutsub veel kord Horvaatia ametivõime üles pikendama konflikti ajal nn Republika Srpska Krajinas töötanud inimeste tööaastate tunnustamise tähtaega ning lubama ka neil mitteresidentidel sellist tunnustamist taotleda; tuleb

ametivõimudele meelde, et see oleks tõeline märk Horvaatia valmisolekust saada üle konfliktijärgsetest lõhedest ning edendada riigis leppimist;

- i) märgib rõõmuga Horvaatia püsivalt suurenevat majanduskasvu, mille aluseks on ambitsioonikas reformikava ja tugevad erainvesteeringud, ning loodab, et see avaldub varsti arvukamates ja paremates töökohtades;
 - j) tuletab Horvaatia ametivõimudele meelde, et avatud ja konkurentsivõimeline majandus on ELi liikmesuse jaoks põhioõue; nõuab seetõttu tungivalt, et ametivõimud täidaksid tõsisemalt ja kiiremini kokkulepitud eesmärgid seoses riikliku vähemus- ja enamusosaluse müügiga äriühingutes ning riigi toetuste vähendamise, eriti laevaehitus- ja terasesektoris; on veendunud, et rohkem tuleks ära teha Horvaatia turu avamiseks välisinvestoritele ja teenusepakkujatele ning viimaste kohtlemiseks siseriiklike ettevõtjatega samadel alustel; palub Horvaatia võimudel olemasolevaid menetlusi täielikult ja otstarbekalt ära kasutades lubada ELi kodanikel Horvaatias kinnisvara omandada, välja arvatud erandpiirkondades; tuletab meelde, et ülalnimetatud eesmärgid on ette nähtud juba Horvaatiaga sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingus;
 - k) kutsub Horvaatia valitsust üles tugevdama oma haldussuutlikkust, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendit võimalikult tõhusalt kasutada;
10. kiidab Horvaatiat positiivse ja juhtiva rolli eest, mida ta Kagu-Euroopas etendab, ning tervitab sellega seoses Horvaatia valitsuse tegevust Kagu-Euroopa koostööprotsessi praeguse eesistujana; kutsub Horvaatiat ja tema naaberriike üles, et nad lahendaksid lõplikult lahendamata piiriküsimused;
 11. nõuab eelkõige tungivalt, et nii Horvaatia kui ka Sloveenia valitsus kasutaks kõiki olemasolevaid vahendeid, et jõuda kõigis pooleliolevates piiriküsimustes kokkuleppele, võttes arvesse seni saavutatud kokkuleppeid ning 17.–18. juuni 2004. aasta Euroopa Ülemkogu järeldusi, ja kutsub neid üles hoiduma ühepoolsest tegevusest, mis võiks kokkuleppe saavutamist takistada;
 12. nõuab, et juhul, kui lahendamata piirikonfliktidele naaberriikidega ei suudeta kahepoolset lahendust leida, tuleb kasutada mõne kolmanda osapoole abi;
 13. kutsub komisjoni üles veelgi ergutama ja toetama ulatuslikku tõe ja leppimise protsessi Horvaatias ja kogu Lääne-Balkani piirkonnas ning kaasama vajaduse korral teisi naaberriike; on kindlalt veendunud, et see protsess peaks hõlmama kodanikuühiskonda, poliitilisi figuure ja kultuuritegelasi ja rajama aluse püsivale rahule ning stabiilsusele kõnealuses piirkonnas; on seisukohal, et leppimisprotsess peab kaasama eelkõige noori ja selle juurde peaks kuuluma õpikute ning ajaloo õppekavade põhjalik läbivaatamine;
 14. julgustab sellega seoses kõiki Horvaatia kodanikuühiskonna jõupingutusi kaasata avalikkust aruteludesse ning suurendada üldsuse teadlikkust Lääne-Balkani riikide lähiminevikust; rõhutab, et Horvaatia valitsusvälised organisatsioonid on tõeliselt pluralistliku ühiskonna põhiline ja asendamatu osa; kutsub Horvaatia valitsust üles toetama lähiajaloo alast haridust, mis suurendab vastastikust mõistmist;

15. kutsub uusi liikmesriike üles aktiivselt osalema Horvaatia liikumises ühinemise suunas, võimaldades Horvaatial nende reformikogemustest kasu saada;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide ja Horvaatia Vabariigi valitsustele ja parlamentidele.